

UMEÅ UNIVERSITET
Pedagogiska institutionen
901 87 Umeå

KURSPLAN

Utvecklingsstörning i teori och praktik – trender, tendenser och kritik, 7,5 hp

Intellectual disabilities in theory and practice – trends,
tendencies and critique, 7, 5 Credits

Utbildning på forskarnivå

Fastställd av Pedagogiska institutionen 2014-02-19 att gälla tills vidare.

Utvecklingsstörning i teori och praktik – trender, tendenser och kritik Intellectual disabilities in theory and practice – trends, tendencies and critique

Högskolepoäng:	7,5 högskolepoäng
Ansvarig institution:	Pedagogiska institutionen
Huvudområde:	Pedagogik
Betygsskala:	G godkänd, U underkänd
Nivå:	Forskarnivå
Utbildningsområde:	Samhällsvetenskap

1. Fastställande

Kurs inom ramen för forskarutbildningen. Kursplanen är fastställd av Pedagogiska institutionen 2014-02-19.

2. Mål och innehåll

Pedagogik är en vetenskaplig disciplin, där man bildar kunskap om de processer genom vilka människan formas och förändras i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang. Inom det pedagogiska problemområdet behandlas bl a olika aspekter av fostran, utbildning, lärande, undervisning eller andra påverkansprocesser. Frågor kan exempelvis ställas om hur och varför vissa värderingar, kunskaper och färdigheter uppstår, vidmakthålls och förändras inom och mellan generationer, grupper och individer.

Kursen tar sin utgångspunkt i lagar, förordningar och aktuell forskning som analyserar utvecklingsstörning utifrån sociala, kulturella, professionella och pedagogiska perspektiv. Vidare uppmärksammas särskolan utifrån sin historiska, sociala och pedagogiska roll och funktion. Centrala frågeställningar och perspektiv i kursen är på vilket sätt utvecklingsstörning kan inverka på enskilda människors identitet, delaktighet och inflytande i skola och i samhället i stort. Vidare analyseras professionella villkor och utmaningar i arbetet med personer med utvecklingsstörning.

3. Förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för centrala frågeställningar och teoretiska begrepp inom forskning om utvecklingsstörning
- diskutera vad utvecklingsstörning kan betyda för enskilda individers identitet, delaktighet, och inflytande
- visa förståelse för hur utvecklingsstörning kan påverka individens villkor i relation till samhälleliga trender samt till professionella normer och attityder

Färdighet och förmåga

- med utgångspunkt i begreppet utvecklingsstörning som studieobjekt applicera teoretiska och metodologiska perspektiv på en självständigt identifierad vetenskaplig problematik
- problematisera begreppet utvecklingsstörning med utgångspunkt i något/några av de olika perspektiv som behandlas i kursen
- analysera relationen mellan identitet, delaktighet och samhällsdeltagande för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- diskutera och värdera metodologiska och analytiska implikationer av olika sätt att studera, analysera och förstå vad utvecklingsstörning kan innebära, på samhälls-, grupp och individnivå
- värdera förutsättningarna för individens identitetsutveckling, lärande, och möjligheter till samhällsdeltagande, med utgångspunkt i organisatoriska faktorer inom skola, arbetsliv och samhälle
- kritiskt värdera forskning om utvecklingsstörning

4. Förkunskapskrav

För deltagande krävs att doktoranden är antagen till forskarutbildningen.

5. Undervisningens uppläggning

Undervisningen består av inläsning av litteratur samt seminarier där innehållet diskuteras och problematiseras. Kursinnehållet bearbetas även genom att studenten producerar en text med utgångspunkt i en självständigt vald problematik av relevans för kursens inriktning och innehåll. Hela eller delar av undervisningen kan ges med stöd av informations- och kommunikationsteknik. Vissa undervisningsmoment kan vara obligatoriska.

6. Examination

Examinationen genomförs efter avslutad kurs genom skriftlig redovisning i form av paper alternativt som en del i en längre vetenskaplig artikel. Bedömningen sker med betygen godkänd eller underkänd. Kursen kan prövas vid ett ordinarie tillfälle och vid ett omprovstillfälle i nära anslutning därtill. Omprov baserad på samma kursplan som vid ordinarie prov garanteras två år efter det att studenten läst kursen för första gången. Efter två underkända examinationstillfällen för kursen har den studerande rätten att efter skriftlig begäran hos prefekten få byta examinator.

7. Tillgodoräknande

Examinator beslutar om tillgodoräknande på momentet efter skriftlig ansökan. I ansökan ska anges vilken del av moment som ansökan avser. Bestyrkta kopior av kursbevis eller motsvarande, där det framgår lärosäte, tidpunkt, ämnestillhörighet, nivå, poängomfattning och betyg skall bifogas. Dessutom skall kursplan inklusive litteraturlista för den kurs som avses samt i förekommande fall uppsatsarbete bifogas.

8. Kurslitteratur

- Ali Afia, Hassiotis Angela, Strydom Andre, King Michael (2012) Self stigma in people with intellectual disabilities and courtesy stigma in family carers: A systematic review.) *Research in Developmental Disabilities*, Issue 6, Volume 33, 2122–2140.
- Berthén, Diana (2007) *Förberedelse för särskildhet: särskolans pedagogiska arbete i ett verksamhetsteoretiskt perspektiv*. Akademisk avhandling. Karlstad, Estetisk-filosofiska fakulteten, Pedagogik, Karlstads universitet, vol 2007:19.
- Bouck E.C. (2012) Secondary students with moderate/severe intellectual disability: considerations of curriculum and post-school outcomes from the National Longitudinal Transition Study-2 *Journal of Intellectual Disability Research*, vol.56, Issue, 12, 1175 -1186.
- Brian E. McGuire and Austin A. Bayley (2011). Relationships, sexuality and decision-making capacity in people with an intellectual disability *Current opinion in psychiatry*, Issue 5, Volume 24, pp.398-402.
- Cheatham Gregory A. Smith Sean J. Elliott William & Friedline Terri (2013) Family assets, postsecondary education, and students with disabilities: Building on progress and overcoming challenges. *Children and Youth Services Review*, 2013, Issue 7, Vol.35, pp.1078-1086.
- Dabrowska A. & Pisula E. (2010) Parenting stress and coping styles in mothers and fathers of pre-school children with autism and Down syndrome. *Journal of Intellectual Disability Research*, Issue 3, Vol.54, 266-280
- Emerson Eric (2010) Deprivation, ethnicity and the prevalence of intellectual and developmental disabilities. *Journal of epidemiology and community health*, 2012, Issue 3, Vol.66, 218-24.
- Grove Nicola (2012) Story, Agency, and Meaning Making: Narrative Models and the Social Inclusion of People With Severe and profound intellectual disabilities. *Journal of Religion, Disability & Health*, Issue 4, Vol.16, pp.334-351.
- Ineland, J., Molin, M. & Sauer, L. (2013). *Utvecklingsstörning, samhälle och välfärd*. 2:a upplaga. Malmö: Gleerups.
- Ineland, J., Molin, M. & Sauer, L. (2014) Discursive tensions in late modern society – on education and work for people with intellectual disabilities in Sweden. *European Journal of Social Education*. (forthcoming).
- Kittelsaa Anna M. (2013) Self-presentations and intellectual disability. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 1-16.
- Mayes Rachel, Llewellyn Gwynnyth, McConnell David (2011) “That’s who I choose to be”: The mother identity for women with intellectual disabilities. *Women's Studies International Forum*, 2011, Issue 2, Vol.34, 112-120

Popovici Doru-Vlad, Buica-Belciu Christian (2012) Self-Concept Pattern in Adolescent Students with Intellectual Disability. *Social and Behavioral Sciences*, Vol.78, 516-520.

Szumski Grzegorz, Karwowski Maciej (2012) School achievement of children with intellectual disability: The role of socioeconomic status, placement and parent's engagement. *Research in Developmental Disabilities*, Vol. 33, 1615-1625.

Söder M., (1989) Disability as a social construct: the labelling approach revisited. *European Journal of Special Needs Education*. Vol. 4, No.2, 1989.

Wehmeyer, Michael ; Hughes, Carolyn ; Agran, Martin ; Garner, Nancy ; Yeager, Danna (2003) Student-directed learning strategies to promote the progress of students with intellectual disability in inclusive classrooms. *International Journal of Inclusive Education*, Issue 4, Vol.7, .415-428.

Weiber I. Berglund J. Tengland P-A. & Eklund M. (2011) Children born to women with intellectual disabilities – 5-year incidence in a Swedish county. *Journal of Intellectual Disability Research*, 2011, Issue 11, Vol.55, 1078-1085.

Wilsson Nathan J, Parmenter Trevor.R, Stancliffe Roger J, Shuttleworth Russell P (2013) From diminished men to conditionally masculine: sexuality and Australian men and adolescent boys with intellectual disability. *Culture, Health & Sexuality*, 1-14.

Aktuella styr- och policydokument för särskolan tillkommer.

Valfria vetenskapliga artiklar tillkommer.